

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Шифр та назва спеціальності

263 Цивільна безпека

Інститут

ННІ Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту

Освітня програма

Охорона праці

Кафедра

Безпека праці та навколишнього середовища (144)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Букатенко Наталія Олексіївна

Nataliia.Bukatenko@khiu.edu.ua

К.т.н, доцент, доцент кафедри «Безпека праці та навколишнього середовища».

Стаж педагогічної роботи - 24 роки. Автор та співавтор понад 100 наукових та навчально-методичних публікацій, основні курси, що викладає: «Організація аудиту в галузі охорони праці», «Соціальна відповідальність», «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань», «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Охорона праці», «Безпека праці у професійній діяльності», «Екологія». Підготувала 1 магістра та 3-х бакалаврів.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

У курсі розглядаються класична сутність соціальної відповідальності. Види та мета соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність підприємства. Ризики корупційних дій. Концепція сталого розвитку. Органи управління соціальною відповідальністю підприємництва. Концепція управління трудовим колективом на засадах соціальної відповідальності. Документальне забезпечення соціальної відповідальності господарювання на підприємстві. Політика щодо заробітної плати, бонусів і винагород керівництва. Управління корпоративною соціальною відповідальністю за міжнародним стандартом. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності. Стратегічні підходи до розвитку навичок і підвищення кваліфікації персоналу та груп впливу. Навчально-освітні напрямки корпоративної соціальної відповідальності. Активність українських компаній в освітніх та просвітницьких програмах.

Мета та цілі дисципліни

Цілі дисципліни полягають у набутті студентом фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Формат занять

Лекції, практичні роботи, індивідуальне завдання. Вивчення дисципліни закінчується заліком.

Компетентності

ЗК-1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК-3. Здатність до проведення техніко-економічного аналізу, оцінювання ризиків, комплексного обґрунтування проектів, планів, рішень, їх реалізації у сфері цивільної безпеки.

СК-4. Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної та виробничої безпеки.

СК-5. Здатність до створення і реалізації інноваційних продуктів і заходів у сфері професійної діяльності.

СК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення у сфері професійної діяльності.

Результати навчання

РН-2. Ефективно управляти складними робочими процесами у сфері цивільної безпеки, у тому числі непередбачуваними та такими, що потребують нових стратегічних підходів; об'єктивно оцінювати результати діяльності персоналу та колективу.

РН-3. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем у сфері цивільної безпеки.

РН-4. Розробляти і реалізовувати соціально-значущі проекти у сфері цивільної безпеки та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, технічних та правових аспектів.

РН-11. Розв'язувати проблеми у нових або незнайомих ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації, оцінювати ризики, здійснювати відповідні дослідження.

РН-13. Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності.

РН-14. Здійснювати прогнозування, оцінку ризику під час професійної діяльності та можливості відповідних підрозділів щодо реагування на надзвичайні ситуації та події.

РН-16. Приймати ефективні рішення у складних непередбачуваних умовах, визначати цілі та завдання, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ресурси.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні роботи – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Знання, навички та попередні дисципліни, необхідні для успішного проходження курсу.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання з наступних дисциплін: "Інтелектуальна власність", "Техногенна та екологічна безпека в умовах виробничо-господарської діяльності" "Безпека праці та професійної діяльності"

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку. Класична сутність соціальної відповідальності. Види та мета соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність підприємства. Ризики корупційних дій. Концепція сталого розвитку.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства. Соціальна відповідальність етично-моральної людини. Економічна етика (морально-етична економіка) як нормативна теорія господарства.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Історія розвитку, сутність та визначення корпоративної соціальної відповідальності. Типи корпоративної соціальної відповідальності. Роль корпоративної соціальної відповідальності в суспільстві.

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності. Стратегічні підходи до розвитку навичок і підвищення кваліфікації персоналу та груп впливу. Навчально-освітні напрямки корпоративної соціальної відповідальності. Активність українських компаній в освітніх та просвітницьких програмах.

Тема 5. Формування відносин господарювання із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності. Сутність та складові зовнішньої соціальної відповідальності господарювання. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами.

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності. Сутність екологічної відповідальності. Екологічні принципи. Фактори, що стимулюють екологічну відповідальність.

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. Поняття та сутність соціального партнерства. Завдання соціального партнерства. Принципи соціального партнерства.

Тема 8. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Показники оцінки соціальної відповідальності господарювання. Техніко-економічне обґрунтування корпоративної соціальної відповідальності.

Теми практичних занять

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.

Тема 3. Органи управління соціальною відповідальністю підприємництва.

Тема 4. Навчальний курс-тренінг «Стратегія і тактика корпоративної соціальної відповідальності вашої компанії».

Тема 5. Природоохоронні завдання.

Тема 6. Нормативно-правові та організаційні проблеми становлення системи соціального партнерства в Україні.

Тема 7. Соціальний звіт, аудит та звітність.

Тема 8. Міжнародний стандарт із соціальної відповідальності ISO-26000. Глобальний Договір ООН в Україні.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді реферату. По матеріалам реферату виконується презентація у форматі PowerPoint для подальшої доповіді на практичному занятті та у вигляді файлу формату doc. Також самостійна робота включає:

1. Опрацювання лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Знайомство з додатковою літературою.

Література та навчальні матеріали

Основна література

Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. –180 с. https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf
Конспект лекцій з дисципліни – Соціальна відповідальність /Уклад. І.А. Юр'єва. – Х.: НТУ –ХПІ, 2016. – 118 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/e9a48ee2-0599-4a4a-80a9-877593c169fa/content
Дерій В. А. Методичні вказівки та практичні завдання для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни "Соціальна відповідальність" для студентів спеціальності 8.030509 "Облік і аудит" / В. А. Дерій, М. В. Дерій. - Тернопіль: ТНЕУ, 2015. - 27 с. http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/19413
Методичні вказівки до практичної роботи «Соціальна відповідальність державного підприємства "Харківський машинобудівний завод «ФЕД»" з дисципліни «Соціальна відповідальність» для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання / Уклад. Букатенко Н.О.- Х.: НТУ «ХПІ», 2022. - 16 с. http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/61849
Ершова, Н., Букатенко, Н. Соціальна відповідальність: практичні аспекти та роль в антикризовому управлінні діяльністю підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки), (1), (2023), С. 33-39. https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.1.33 http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16408
Конституція України. Документ 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX
Кодекс законів про працю України. Документ 322-08, чинний, поточна редакція — Редакція від 27.01.2023, підстава - 2839-IX
Закон України «Про зайнятість населення» Документ 5067-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 29.04.2023, підстава - 2622-IX
Закон України «Про колективні договори і угоди» Документ 3356-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 11.12.2022, підстава - 2759-IX
Закон України «Про професійні спілки України, їх права та гарантії діяльності» Документ 1045-XIV, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX

Додаткова література

Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» Документ 1058-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 15.04.2023, підстава - 2981-IX
Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» Документ 1533-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX
«Круглий стіл в КО» (Caux Round Table) www.cauxroundtable.org
Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: www.globalcompact.org.ua
Account Ability The Institute of Social and Ethical Accountability www.accountability21.net

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл 100 % балів підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (50 %) та поточного оцінювання (50 %).
Залік: виконання тестових контрольних робіт по 1-му і 2-му модулям, питання яких включають також теми, що винесені на самостійну роботу.
Поточне оцінювання: робота на лекціях (20 %), практичних заняттях (20 %), виконання індивідуального завдання - реферат на задану тему (10 %).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

30.08.2023

Дата погодження, підпис

30.08.2023

Завідувач кафедри

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

Гарант ОП

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ